

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske dežele:**
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtno . . . K 6-30
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (Inserate) se plačuje od četverostopne petite vrste po 12 h, za večkratnat tisk primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 269.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 25. novembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Grebenc.

Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na uvodnik pod zaglavjem **Grebenc** v šte. 254. Celje, v torek 8. novembra 1910. Vašega lista, da sprejmete v prihodnji številki na istem mestu in istimi črkami nastopni stvarni popravek: Ni res, da je Lekše dal koncept Grebencu v popravilo, niti ni res, da je Lekše koncept sestavil po Grebenčevem nasvetu ali po pogovoru z Grebencem itd.; res pa je, da Lekše v tej zadevi ni z Grebencem niti ustmeno niti pismeno, niti posredno niti neposredno, na kakoršenkoli način bil v dotiki. Luče, v sredo, 23. novembra 1910. — France Lekše, župnik. —

Nervoznega g. župnika in pa naše bralce spominjamo na znan pregovor, da se da s § 19. popraviti vse na svetu razun črevljarskega računa. V ostalem pa smo povedali še zadnjič, da ta »popravljen« malenkost ne bo prav nič pomagala svetniku Grebencu.

Iz državnega zbora.

(Včerajšnja seja. — Čehi proti Šusteršiču? Vprašanje italijanske pravne fakultete. — Državni izdatki v proračunu.)

Včerajšnja prva seja v jesenskem zasedanju avstrijskega parlamenta se je pričela s škandalom, katerega obsoja vesoljno avstrijsko časopisje iz- vzemši nemško krščansko ocialno in slovensko klerikalno: predsedn. avstr. parlamenta dr. Pattai se je postavil na stališče znanega Bielohlaweke o Tolstem in ni hotel izreči navzlic izrecni opozoritvi predsednika nemške narodne zveze Chiarija in maloruskega poslanca Vasilka sožalja ruskemu narodu v imenu parlamenta — slovanske, kulturne Avstrije... Zato pa so napravili poslanci sami tem lepšo manifestacijo: Tolstemu v spomin so govorili posl. Glöckel v imenu socialistov, Hlibovicki in Levicki v imenu Rusinov, Tresič-Pavičič v imenu »Saveza južnih Slavena«, dr. Kramar za Čehe, dr. Glombinski za Poljake, Vasilko za bukovinske Rusine, ponovno za socialiste Pernerstorfer, Mahler za Žide — slovenski klerikalci so pa molčali. Oni govorijo samo za svetega očeta v italijanskem Rimu in za bosanske klerikalce. Slovani so samo tuhtam v domovini...

Novoizvoljeni poslanci so včeraj prisegli; med drugimi Italjan Ussai (Gorica), Hrvat dr. Smollika kler. dr. Verstovšek in Jarc. Predsednik se je na to spominjal umrlih poslancev, med drugimi Srba Bjeladinoviča, na kar je govoril finančni minister Bilinjski. Dajal je — pro domo seveda — pojasnila o ravnokar vloženem proračunskem provizoriju, ki ostane v veljavi do 1. julija 1911. Minister je izjavil, da ako se odšteje prehodne zneske se pokaže, da je proračun za l. 1911 višji za 90 milijonov kron.

nov kron. Od teh 90 milijonov odpade 53 milj. na autom. zvišanje plač, obresti in odplačil za državne dolgove; za prave nove izdatke ostane torej še 36 milijonov, ki se porazdelijo po različnih ministerstvih. Na dolgo in široko je razkladal minister, kako se mu je posrečilo doseči, da letošnji proračun ne izkazuje primanjkljaja temveč celo prebitok v znesku nekaj sto tisoč kron. Dohodki so namreč proračunani precej više ko lani; posebno dohodki iz osebnodohod. in vžitninskega davka (pri sladkorju se računa na plus 8 milj.), nadalje pri zvišanju tobačnih cen. Cigarete se bodo za toliko podražale, da ne bo razlike med kupljenimi in doma npravljenimi. Zato pa se bode nekaj zboljšalo trafikantom. Na to je minister razpravljaj o vsotah, ki se bodo dale za oskrbo cenejših stanovanj. Za telefon pa ne bo denarja. Končno seveda je Bilinjski znova povdarjal potrebo novih davkov. Njegov govor je zbornica sprejela prav suho; govori se splošno, da je v letošnjem proračunu le umetno prikrit deficit.

Po govoru Bilinjskega je zbornica takoj pričela z draginjsko debato, ki bode trajala tje do torka. Prvi je govoril socij. Glöckel, ki je sila napadal vlado; med njegovim govorom je došlo do burnih demonstracij proti — nenavzočim ministrom in spopadov z nemškimi radikali. Češki klerikalec Horský se je zavzemal za cenejša in boljša stanovanja. Prih. seja je danes ob 11. uri.

Po zborničnih kuloarjih se je včeraj govorilo, da je došlo pri posvetovanjih čeških poslancev glede enotnega kluba do silnih napadov na dr. Šusteršiča. Kritikovalo se je njegov dosednji komando v Slov. jednoti in njegovo ponesrečeno politič. vodstvo in se je javno govorilo o tem, da se morajo Čehi Šusteršiča otresti. — Klerikalni »Slovenski klub« in »Savez južnih Slavena« čakata s sklepi glede italj. pravne fakultete na odločitev Čehov. Glede obstrukcije je treba pripomniti, da bi imela ta ne le težavnejše stališče zaradi tega, ker bi je najbrže ne podpirali Čehi temveč tudi zaradi so sedaj difference med vlado in Poljaki, ki so v poletju nastale zaradi prekopov, precej poravnane. Italjani pravijo, da mora biti predloga glede pravne fakultete rešena; za isto je v proviz. proračunu stavljena vsota 70.000 K. Za izobrazbo slov. visokošolskih profesorjev je v proračunu vsota 120.000 K (t. j. za 28.000 K več). Povišanje bo napravilo v slovenskih krogih gotovo ugoden utis.

Državni proračun za l. 1911. izkazuje izdatkov 2.818.196.736 K in dohodkov 2.818.507.772 K, torej 311.036 K prebitka. Zaradi ozko odmerjenega prostora v našem listu bomo navedli le glavne številke. Izdatki: I. Civilna lista 11.300.000 K. II. Kabinetna pisarna 189.637 K (+ 656 K). III. Dr-

žavni zbor 4.165.083 kron (+ 82.399 K, zlasti za zboljšanje plač stenografom in slugam.) IV. Državno sodišče 67.156 K. V. Ministerski svet in upravno sodišče 5.072.110 K (več 169.180 K vsled zvišanja števila uradnikov, zboljšanja dijet in plač, večjih stroškov pri uradnem časopisju in c. kr. korespondenčnem biroju.) VI. Donesek za skupne državne potrebe 324.328.046 K. VII. Ministerstvo za notranje zadeve 54.178.960 K (več 2.120.644 K; izdatek za ljudsko štetje je 590 tisoč kron, za uradništvo starostnozavaroval. urada za zasebne uradnike 8.000 K; Štajersko dobi pri namestitvi več 1 koncipista in 4 slug.) VIII. Ministerstvo deželne brambbe 97.107.350 K, nekaj manj ko lani. Za orožništvo se izda 90 tisoč kron več, tudi za gorske čete dež. brambbe 1.200.000 K. IX. Ministerstvo za uk in bogočastje 105.560.789 K (več 2.559.217 K). Glasbena Matica v Ljubljani dobi 4 tisoč kron; celjski Musikverein 500 K, celjska slov. gimnazija 1.200 K, ptujski Musikverein 600 kron, celjska deklška trg. šola 4.500 K. Cerkve na Štajerskem dobi 17.000 K za popravila in stavbe. Za srednje šole dobi Štajerska 18.655 K podpor in režijskih stroškov. Zanimivo je, da dobi Dalmacija 300.000 K za povzdigo ljudskega šolstva. Ta dežela je v proračunu sploh na vseh poljih bogato obdarovana. X. Finančno ministerstvo 854.486.787 K, za 36.159.644 K več, zlasti za obresti od državnih dolgov, zvišanih stroškov za upravo itd. XI. Trgovsko ministerstvo 223.219.880 kron, celjska deklška trg. šola 4.500 K. Cerkve 10 milj. podpore in za dalmatinske paroplov. družbe 2.900.000 K. XII. Železniško ministerstvo 749.776.900 K (za 14.215.050 K več ko lani). Država vzame promet na progi Celje-Velenje v lasten račun; deželi bo dajala ta za to 221.920 K na leto.) XIII. Poljedelsko ministerstvo 59.345.024 K, več za 592.596 K. Za agrarne operacije dobi Štajerska 40 tisoč kron. XIV. Justično ministerstvo dobi 87.713.967 K (za 1.325.976 K več). XV. Ministerstvo za javna dela dobi 100.270.970 kron (za 187 tisoč kron manj ko lani). Za javna poslopja (vzdrževanje in stavbo) se bo izdalo 25.374.280 K (nekaj manj ko lani). Najvišje sodišče stane 717.400 K in pokojnine 111.141.224 K.

Politična kronika.

IZ BOSANSKO-HERCEGOVINSKEGA SABORA.

V kratkem se bode v bosansko-hercegovinskem saboru predložil zakonski načrt, ki bode določeval, da velja hrvaški ozir. srbski jezik za edino veljaven službeni jezik v Bosni in Hercegovini. Rabili se pa bode obe pismi, cirilica in latinica. — »Hrv. Nar. Zajednica« bode dobila v kratkem novega predsednika; dr. Nikola Mandić

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

19

Češki spisal Ignát Herrmann. — Poslo venil Stanko Svetina.

»Ne upirajte se nama, mamica — in vi oče tudi ne. Verujte, da bi se mi zdelo, kakor bi bilo iz našega mladega skupnega življenja s Pepico za vselej nekaj iztrgano, ako ne bi bila o teh prvih praznikih doma — kakor rejenc — in čeprav bi bilo to pri vas...«

O vsem, kar je Vejvara povedal, gospej Kondelikovi ni niti na misel prišlo. Niti sanjalo se ji ni, da bi mogel biti red letošnje Božiča drugačen, kakor ga je bila ona že vr naprej določila. Kaj je bilo bolj naravnega kot da bi bila »otroka« pri njih. In tu naenkrat ta Vejvarov predlog.

Mečkaia je predpasnik in je rekla z očitajočim glasom:

»Jaz sem tega toliko nakupila! Zajca imamo in kozlička — moj bog, kdo bo pa vse to snedel! Ali si slišal, stari? Kaj ti praviš k temu?«

»Da se ti ne usm radi niti zajec, niti kozliček. In da ima Vejvara čisto prav.«

»Ti z njim soglašajš?« je zaklicala gospa presenečena. »No, ti si pa lep gostitelj. Ko bi se moral pridružiti meni in Vejvaru pragoovoriti, mu še pritrjuješ, da je prav, in nisi rekel, da naj ostane doma tudi na sveti večer.«

»V tej zadevi mati, ne morem biti proti njemu. Saj Vejvara ve, kako ju imava tu rada. In kar se tega zajca ali kozlička tiče, je lahko pomagati: pošlješ to na Vinograde in tam vse pojemo. Samo, če bi bilo po mojem, bi morali biti Vejvarovi pri nas na sveti dan in midva bi prišla k njim na sv. Štefana dan. Meni bi bilo to tako ljubše in vama se bo zdelo, da sta bila cele praznike doma.«

»Seveda, seveda, oče, tako torej napravimo«, je pritrdjeval Vejvara, ves vesel, da se mu je sploh posrečilo pridobiti en dan za svoje domače ognjišče. »In videla bosta, da vama bo tudi pri nas ugajalo.«

»Kaj za to, Vejvara«, je rekel mojster, »samo ko ne bi bilo tega tavanja do doma.«

Vejvara je hotel nekaj reči toda premagal se je. Presenetil očeta. Naročil kočijo, da ga bo odpeljala. Samo nasmehnil se je.

»Toda kaj pa bo s teto Katinko?« je rekla sedaj v skrbeh gospa Kondelikova. »Vselej o praznikih je bila pri nas, in mi ne bodemo doma...«

»Pa pride z vami k nam, draga mamica«, je zagotavljal Vejvara vneto. »Jutri pojde Pepica k nji, morda ji bo prav.«

»Kaj da bi ji ne bilo«, se je oglašil mojster Kondelik, kakor bi imel od tete pooblastilo. »Samo da bo imela družbo! In razun tega si tudi še ni pri vas vsega ogledala.«

»Stari!« je posvarila gospa Kondelikova soproga.

»Saj je nisem razžalil, mati«, se je branil mojster. »Toda generalne revizije še ni imela, vse, kar je res. Sicer pa, naj revidira. Tam je do sedaj še

vse v redu — saj je novo.«

»Pri nas bo vselej vse v redu, oče«, se je namrdnila Pepica.

»No, no, no, no!« je pokimal mojster. »Saj mi bo Vejvara vse povedal, kako bo k letu.«

»Jaz bi mu pokazala«, je zagrozila Pepica Vejvari s svojo malo pestjo. Kaj pa naj bi povedal!

»Danes tega še ne ve, toda videl bo, draga punca, videl bo«, je govoril mojster proroško. »Ko bi jaz mogel takole vse povedati...«

Toda mojster se je že obrnil in je šel v drugo sobo po robec.

»Da se ti jezik ne pilepi!« je klicala za njim gospa Kondelikova na pol v šali, na pol v resni jezici. »Sreča, da te Vejvara pozna!«

Mlada sta še posedela, pogovorili so se, in gospa Kondelikova se je menila s Pepico, kako naj torej s tem kozličkom napravijo.

»Ali bi rajši tega zajca? Povedi, meni je vseeno. Kaj pa ima Fran rajši?«

»Mati, zakaj pa tako vprašuješ!« se je oglašil za njo mojster. »Kaj ima rajši! Naj si izbere, kar hoče, ono drugo stvar mora pojesti pri nas, kako naj tu izbira?«

»Ti si danes zopet siten«, se je branila gospa, čeprav ni mogla utajiti, da ima gospod soprog pravzaprav prav.

»O, moj Fran je vse rad«, je zaklicala Pepica. »Včeraj sem mu skuhala žgance — in kako so mu dišali!«

Mojster je nabral obraz v usmiljen, sočuten izraz.

odloži svoje mesto in bode najbrž izvoljen za namestnika dr. Jozo Sunarič. Saborski klub Hrv. Nar. Zajednice igra odlično in važno ulogo, ker je jako dobro discipliniran in ima med svojimi člani mnogo inteligentnih in delavnih moči. — Zanimiva debata se bode razvila v bosansko-hercegovinskem saboru o povišanju odškodnine, katero dobiva Bosna in Hercegovina od skupnih carinskih dohodkov. Obe deželi ste od l. 1879 v carinski zvezi z Avstrijo in Ogersko in dobivate od skupnih carinskih dohodkov po 600 tisoč goldinarjev letne odškodnine. Sedaj je seveda bosansko-hercegovinska trgovina zelo narastla in bi bilo primerno da bi dobila dežela višji odstotek od carinskih dohodkov. Čuje se, da bo dr. Nikola Mandić zahteval 1.400.000 kron; povišanju pa se bodo strastno uprli Madžari.

ITALIJA IN AVSTRIJA. OBNOVITEV ZVEZE ŽE SKLENJENA STVAR.

Z ozirom na vesti o odstopu grofa Aehrenthala piše rimska »Tribuna«: »Avstrijsko-italijanski odnosi so dobili sedaj tako trdno podlago, da moremo brez skrbi misliti na spremembo osebe avstrijsko-ogerskega ministra za zunanje zadeve. Delovanje grofa Aehrenthala, da bi se doseglo te dobre odnose med obema državama, je bilo uspešno in koristno, da bi bilo le želeto, da so vesti o Aehrenthalovem odstopu neutemeljene.« To zasiguranje dobrih stikov med Italijo in Avstrijo, ki se kaže zadnji čas v oficijoznih italijanskih listih, kaže, da so se določili že na zadnjem sestanku grofa Aehrenthala in markiza di San Giuliana temelji novega dogovora med obema državama. S to trditvijo se strinja tudi zadnje odkritje »Matinova«, kateri poroča iz baje sigurnega vira: »Obnoveitev dogovora, kateri veže Italijo z Avstrijo in Nemčijo, je bila podpisana pred dvema mesecema v Turinu po pogajanjih med Aehrenthalom in di San Giulianom. V dogovoru ste si razdelili in omejili Avstrija in Italija, interesno sfero politično-gospodarskega vpliva na Balkanu. Albanija in Crna gora ostaneta Italiji, Avstrija pa bode imela Macedonijo doli do Soluna.«

Štajerske novice.

»Sloga« o bodoči taktiki »Saveza južnih Slovanov«. »Sloga« reagira včeraj v precej obširnem članku na klerikalne napade na dr. Ploja in pravi potem: »Kaj pa naprej? Ko so se tako grdo izpljuvali, pa pride državni zbor, tam se Čehi organizirajo kot močen, enoten klub. Naenkrat odneva v »Slovencu« klic po složnem in enotnem nastopanju Slovanov, a v taki obliki kakor bi se skušalo spraviti v »Zvezo južnih Slovanov«, kateri sedaj načeljuje dr. Ploj, kak razdor! No pa ne bo nič! Čehi so siti te kričave kranjske primojduševske politike, še bolj so je siti Hrvati. Nič, prav nič nima izkazati dr. Šusteršič, da bi bili upravičeni soditi, da je bila njegova politika za Jugoslovane dobra, prav ves dosednji razvoj pa zatrjuje, da se mu ne sme izročiti več brezpogojno vodstvo.« Ta izjava znova jasno potrjuje, da so dr. Šusteršiča povsod siti in da mu bo treba nekoliko pristriči peruti.

Miklavžev večer v Sokolskem domu v Gaborjih priredi letošnje leto telovadno društvo celjski Sokol v nedeljo dne 4. decembra. Spored se bode naznanil še pravočasno. Gaberške in vse okoliške Slovence opozarjamo na to prireditev. Celjski Sokol.

Pevska vaja pevskega zbora celjske podružnice »Glasbene Matice« bo jutri ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. Gospodje pevci so prošeni k polnoštevilni udeležbi.

»Tudi že? Ubogi Vejvara! In sedaj si predstavi, da so na svetu še poparjene žemlje, mlečna kaša, močnik in krompir v oblicah. Vas čaka žalostna bodočnost, predno se Pepica vsega tega dosita nakuha.«

Vsi so se smejali tragičnemu obrazu, ki ga je mojster napravil, ko je govoril te besede. In najbolj se je smejal Vejvara, ki je povedal, da je Pepica kuhala žgance po njegovi izrecni želji. Tam pri njih doma so bili žganci že od davno »rodbinska hrana«.

I no, v vsaki rodbini se godi kaj groznega, je rekel mojster z globokim glasom kakor oni, ki govori s trbuhom. »Včasih straši — —«

»In včasih govorijo ata bedarije!« je dostavila hitro gospa Kondelikova. »Naj se le Fran drži domače kuhinje, ta je zdrava!«

Ko sta mlada odšla, je rekla gospa mimogrede, ko je pospravljala po mizi:

»Ampak to je žaba, ta naša Pepica! Kako drži s tem Vejvaro! Pepica z menoj soglašaj, (je ponavljala Vejvarove besede), da ostaneva en dan doma. Glej kako si jo je privezal nase!«

In prav je tako, mati, je rekel mojster Kondelik in iz njegovega obraza je zginil oni prekanjeni izraz, ki ga je spremljal pri njegovih prejšnjih šaljivih pogovorih. »Čisto prav. Veruj mi, mati, skoro tal sem se za Vejvaro — veš, zdel se mi je kakor prava rokavica, toda on zna govoriti s Pepico in jo tudi pripelje na svoje, ko niti ne pričakuje. S temi prazniki ima tudi prav, in samo tebi se čudim, da ga nisi takoj razumela. Da ga to doma tako veseli, ravno to mi ugaja na njemu. Ne smeš mu buditi misli, kakor da bi bil samo pritliklana naju starih. Tam na Vinogradih mora veljati njegov komando.«

Čitalniške plesne vaje. Opozarjamo na prihodnjo plesno vajo, ki se vrši v nedeljo 27. t. m. ob 3. uri pop. v mali dvorani celjskega Narodnega doma. Pristop k istim je dovoljen izrecno članom čitalnice in od prirediteljev vabljenim gostom.

Tržne razmere v Celju. V našem »belem« Celju imamo sicer že Bismarckov trg — a naši nemški mestni očanci še se niso povzpeli do tega, da bi upeljali na mestnem trgu klopi, na katerih bi okoličanke postavljale zeljenjavo in posode z mlekom, smetano, sirom, sadjem itd. Pri nas v Celju stoji vsi lonci, košare in pletanke na tleh, da se kadi po njih in v nje prah ter jim lahko izkazujejo na svoj način simpatije s povzdignjeno nogo tudi celj. psi. In ne le klopi nam manjkajo na celjskem trgu, temveč tudi pošteno tržno nadzorstvo. V Zagrebu, na katerega gledajo naši »kulturni« renegati kot hrvaško mesto z znanim preziranjem praznih glav, so v tem oziru kaj energični. Vsak teden preiskujejo tržni nadzorniki vse lonce z mlekom in smetano, in če so lonci umazani ali mleko in smetana na vse mogoče načine ponarejena, gre vse na tla in v kanal. Tako se vzgojuje skrb za snago. Nič manj apetitno seveda ni, ako različne dekline in kuharice ter celo finz gospe namakajo svoje »nežne« prstiče v lonce in poskušajo njih vsebino. — Pa kaj — ko smo v »nemško-naprednem« Celju, kjer smatra najbrž občina za svojo prvo dolžnost dobro rediti svoje uradništvo in nemške potepuhe od vseh vetrov, ako pridejo v Celje reševati nemštva.

Iz Središča. G. Jakob Zdravac postavi v svojem paromlinskem podjetju nov Dieslov motor s 50 konjskimi močmi in upelje tudi električno razsvetljavo. Stroj pride kmalu v obrat in si ga interesi lahko ogledajo. To je nova važna pridobitev za to domače narodno podjetje, ki se od leta do leta vsled delavnosti in solidnosti svojega šefa lepše razvija in pridobiva novih prijateljev in odjemalcev.

Učna tečaja za sadjarstvo in vinorejo v Mariboru leta 1911. Glasom odloka c. kr. deželnega šolskega sveta bode tu v letu 1911, in sicer od 6. do 18. marca, potem od 12. do 17. junija 1911 na štajerski deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru razdeljen učni tečaj v izvežbanju ljudskošolskih učiteljev za vzgojevanje in požlahtnevanje ameriških trt ter za sadjarstvo in vinorejo v obče za 20 udeležnikov. Udeležniki dobe v ta namen za potovanje in hrano odškodnino v znesku po 100 K. Dotične, kolka proste prošnje je s tozadevnimi predloženimi poročili vred najkasneje do 31. decembra 1910 predložiti mariborskemu okrajnemu glavarstvu.

Denar slov. klerikalcev na Hrvaškem. »Hrv. Pokret« javlja, da je podpisal znani Stipe Radič pred dvema dnevoma pri nekem notarju v Zagrebu dolžno pismo na 50 tisoč kron, katere so mu posodili za njegovo tiskarno slovenski klerikalci (t. j. Ljudska posojilnica ali Zadruga Zveza v Ljubljani). O tem posojilu se je pri nas že mnogo govorilo; radovedni smo samo, ali bi dali klerikalci denar za kako važno domače podjetje, ki bi ne služilo klerikalnim političnim ciljem in bi dajalo zaslužek, delo in korist domačim ljudem?

V Ljutomeru bode, kakor se kaže, zaspalo družabno življenje popolnoma. Najsi priredi to ali ono društvo kako zabavo, vse so skrajno slabo obiskane. Naravnost škandalozen pa je bil obisk v nedeljo, 20. novembra, ko je priredil naš Sokol zabavni večer. Čudno je pri tem najbolj to, da se je odlikovala tokrat ravno naša inteligenca s svojo številno nenavzočnostjo. Kako naj ima mladina še veselje do dela, če se mora truditi zaman?! — Spored se vsled tega škandaloznega obiska sploh ni izvršil in se imamo zahvaliti edino le gdč. Elzi Repičevi in Jetici Škrlečevi ter g. Dijaku za lepe

Gospa Kondelikova se je pri mojstrovih besedah ustavila in se je zagledala v svetiljko. In njen glas se je zdel, kakor bi se tajal, ko je odgovorila:

»Saj mu nočem, stari — bog obvaruj, da bi mu hotela kaj ugovarjati. Bova torej na sv. Štefana pri njih, to je vseeno. Ničesar drugega nočem, kot da bi bilo pri nas in pri njih vse dobro. Sedaj se že z vsem strinjam. Veš, meni je pred temi letošnjimi prazniki tako čudno, da niti ne vem, kako — —«

»No, kaj pa, Bati?« je vprašal mojster, kateremu se je zdelo, da je soprogin glas tako nekako žalosten.

»Tako kakor da bi se moralo nekaj prigoditi...«

»Ampak, mati!« je zaklical mojster. In sedaj se je zasmel: »Jaz vem, vedno misliš na Pepico — toda vse to je sedaj še prehitro. Izbij si to z glav, otrok!«

V očeh gospe Kondelikove se je zaiskrilo. Bilo ji je tako čudno, tako mehko, tako, da bi bila rada vse svoje srce izlila. Toda ko je gospod Kondelik omenil Pepico, se je silila, da bi se nasmehnila in je pristavila skoro šepetaje:

»O da bi bilo vse tako, kakor bi si želela, stari!«

»Bo, mati!« je zagotavljal mojster. »In sedaj mi kani malo one grenčice, potem pa greva spat.«

IX. Sveti večer.

Tisti dan pred Božičem je vprašala gospa Kondelikova soproga takoj po zajutreku:

»Kako bomo pa napravili opoludne, stari? Veš, kosila ne bo in ti ne bi seveda do večera vzdražal — —«

solo- in dvospeve, ter gé. in gdč. Seršenovi za neumorno igranje na glasovirju, s čimer so pregnali navzočim ono mučno razpoloženje, ki je zavladalo vsled obiska. Ali so v Ljutomeru res samo tombole mogoče? Upamo, da doseže ta mala lek-cija svoj namen!

Od Sv. Barbare v Halozah. V državni učni delavnici za krošnjarstvo se je vršila v nedeljo popoldne slovesna oprostitvev treh učencev. Vodja Ogorelec je v daljšem govoru razmotrival pomen rokodelstva in podal razvoj košarstva sploh, posebej pa še na našem zavodu. Povedal je, kakšen naj bode pletarski pomočnik in je končno še govoril vsakemu novemu pomočniku na srec ter mu izročil spričevalo. V imenu oproščenih učencev se je v priprostitih a prisrčnih besedah zahvalil vodju Anton Emeršič ter ga prosil še nadaljne podpore. Pohvalno moramo omenjati, da se je svečanosti udeležilo tokrat tudi precej domačih odraslih. Privlekla jih je najbrže šolska godba, ki je tokrat po komaj 2mesečnem vežbanju pod spretnim vodstvom godbenika Kranjca prvič nastopila. Po dovršenem sporedu se je razvila lepa veselica. Vršile so se napitnice s petjem in godbo. Ko smo se razhajali, je bilo slišati le dobro o poteku te prireditve, in stariši, ki niso bili dosedaj našemu zavodu posebno naklonjeni, so se odločili, v bodoče dati tudi svoje sinove in hčerke v pletarsko šolo. Ta dan nam ostane v dobrem spominu.

Iz Ptuj. Kakor smo že poročali, je te dni zapustil Ptuj predstojnik okrajnega sodišča dr. Glas. Naši Nemci in renegati so mu prirejali dan na dan ganjlive odhodnice — z največjim veseljem. Uganjali so prave orgije. Njih veselje na odhodnicah je bilo pa tudi res odkritosrčno, četudi se ni strinjalo z govorancami, v katerih so izražali žalost nad odhodom tega »stram-deutsch« sodnika. Kakor so se tudi ptujski klikovci sedaj cedili ljubezni do svojega dr. Glasa — v resnici ga poprej vendar niso nikdar prav marali. In četudi dobi častno meščanstvo ptujskega mesta, kakor mu je že obetal pek Ornik, se zgodi to le iz hinavstva. — Sodni uradniki — vsi brez izjeme — so si že dolgo želeli iznebiti se tega šefa — tirana; zakaj šikanirati je znal dr. Glas svoje podložnike do obupa. Spominjamo samo na prav tragičen slučaj vsega pomilovanja vrednega rajnega sodnika g. dr. Korošca. Zato si pa videl že tedne in tedne — to je od dneva naprej, ko se je zvedelo, da je dr. Glas imenovan v Gradec, na našem sodišču le smehljajoče obraze. — Slovenci ptujskega okraja smo bili bolj taktični in nismo kazali na zunaj svojega veselja nad »zgubo«, ki nas je zadela. Dr. Glas se je ves čas svojega delovanja v Ptuj trdil v potu svojega obraza, ne meneč se za obstoječe zakone in naredbe, da zatre vsako slovensko uradovanje. Bil je nemško-nacijonalen šovinizist — do smešnosti. Saj je celo prepovedal slovenskim uradnikom govoriti med seboj slovenki v notranjščini sodn. posloplja, češ, »die innere Amtssprache ist deutsch«. Da si na ta način ni mogel pridobiti našega zaupanja, je pač umevno. Odločno zahtevamo, da postane njegov naslednik le skoz in skoz objektiven sodnik, ki bode uvaževal, da je ves ptujski okraj izključno slovenski in ki bo tudi po tem uravnaval svoje uradovanje. Protestiramo proti imenovanju katerega koli pripadnika ptujske klike. Nekoč se je nekemu slov. prosilcu v Gradcu reklo, da za Ptuj ne pride v poštev, ker ima tu sorodnike. Upamo, da obvelja to načelo tudi sedaj. Vse merodajne slov. činitelje pa opozarjamo: »videant consules!«

v Nagla smrt. Iz Ptuj se poroča: Ko se je v sredo popoldan vrnila gospa Postružnik iz Rogoznice z dela domov, je našla mrtvega svojega 50letnega očima, ki je bil pri njenem odhodu še zdrav. Vzrok smrti je srčna kap.

»Ti govoriš, mati, je odvrnil mojster Kondelik, »kakor bi slavili prve praznike skupaj! Razume se, da ne bi zdržal in za zlatega teleta mi ni mari. Vi torej jejte, kar hočete, jaz pa grem makar k očetu Vacku na krožnik juhe.«

»Dobro, stari, to sem hotela vedeti. Kako pa bo z Vejvaro?«

»To je jasno, da pojde Vejvara z menoj. Ti aranžiraj za večer, mati, jaz bom aranžiral za opoludne. Po obedu prideva na črno kavo, potem gremo na sprehod — in zvečer prideva k večerji. Ali je prav tako?«

»Slišiš, stari, je prosila gospa Kondelikova, »popijta tudi črno kavo kje zunaj — makar pri Vacku. Veš, Pepica bo krasila drevesce — ako bi jo pri tem zalotila, bi ji lahko pokazila veselje — —«

»Aha, darovi!« je zaklical mojster Kondelik. »Sem radoveden, kaj bo tam zame!«

»Kaj naj bo zate!« se je v šali namrdnila gospa Kondelikova. »Saj nisi otrok — in ničesar ne potrebuješ.«

»Vem«, je odgovoril mojster, »mi nikdar nič ne potrebujemo! Mi samo, da bi dajali! No, le počakaj, kakor vi meni, tako jaz vam. In domov prideva torej šele zvečer.«

»Pa le glejta, da se zopet kje ne zamudita«, je pripomnila gospa, »da se vama ne bodo polži posušili. Kje pri kakih »pevkah«, veš, kakor takrat.«

»Slišiš, mati, je zagodrnjal mojster, »prvič, danes je norma in »pevke«, imajo tudi sveti večer. In drugič: k »pevkam« pojdeva z Vejvaro drugičkrat — in vaju obe vzameva s seboj.«

»Hvala lepa za to!« je zamrmrala gospa Kondelikova.

c Trbovlje. Kakor lani, tako nas tudi letos obišče Miklavž in sicer v spremstvu sv. Antona puščavnika in mnogo drugih višjih duhovnov. Da primerno počastimo velikega prijatelja naše dece, mu priredi prostov. gasilno društvo dne 5. grudnia t. l. častni večer v dvorani pri Špancu v Trbovljah. Prihod Miklavža ob pol 7. uri zvečer. Stariši pripeljejo deca s seboj; otrokom brez nadzorstva vstop ni dovoljen. Otroci so vstopnine prosti. Čisti dobiček se odda družbi sv. Cirila in Metoda.

c Št. Jur ob j. z. V nedeljo dne 20. nov. t. l. je priredila kmetijska podružnica zborovanje v šentjurski ljudski šoli. Obiskal nas je gosp. Holz Franc, slovenski tajnik kmetijske družbe v Gradcu. Njegovo predavanje o „naši organizaciji“ je bilo jako aktualno, saj je to vendar najvažnejše vprašanje za pravi, smoteni napredek kmetijstva. Naj bi ohrodile njegove besede veliko dobrega sadu!

c Kmetijsko zborovanje na Kalobju. V nedeljo dne 20. novembra se je vršilo kmetijsko zborovanje na Kalobju, katerega je priredila šentjurska kmetijska podružnica. Zborovanje se je vršilo po desetem opraviu v ljudski šoli in je bilo si jajo obiskano. Govoril je gospod potovalni učitelj Gorican o gnojenju travnikov in sadjarstvu. Naročilo se je veliko sadnega drevja. Kalobčani so ta dan jasno pokazali, da so ponosni na svoj kmetijski stan, da še niso zgubili veselja in zanimanja za prava kmečka vprašanja. Da se je zborovanje tako dobro obneslo, je gotovo v veliki meri tudi zasloga domačega gospoda župnika, za kar mu bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

v Od pošte. Trgovinsko ministerstvo je imenovalo poštarja Janeza Žvižaja v Konjicah nadpoštarjem 1. plač. stopnje v Feldbachu; poštar Emil Žvižaj v Rogaški Slatini je na lastno prošnjo prestavljen za poštarja v Konjice.

v Štaj. deželni šolski svet je imenoval učiteljskega kandidata Karla Rampreta učiteljskim suplentom na ljudski šoli v Zdolah, okraj Brežice.

v Težavna aretacija. V Konjicah se je pred nekaj dnevi v neki gostilni silovito obnašal kmečki sin Franc Poreb. Ko ga je občinski redar hotel pomiriti, so se vzdignili drugi fantje proti redarju, tako da je bil ta prisiljen poslati po orožnika. Došel je orožnik Peter Lesjak, ki je hotel Franca Poreba aretirati. Karl Poreb je hotel brata oprostiti, zato so tudi njega hoteli aretirati. A tega si ni dal mirno dopasti ter je potegnil nož, da bi se oprostil. Orožnik je bil vsled tega prisiljen rabiti bajonet. Karl Poreb je dobil en zbodljaj v stegno; ker se še vedno ni hotel udati, je dobil še eno rano. Še le sedaj so mogli uporneža aretirati in spraviti v občinski zapor. Na poti pa je zbežal Franc Poreb vsled pomoči prijateljev; dobili so ga še le drug dan.

v Izvanredno svetel meteor se je videl včeraj okoli 5. ure na južno-vzhodnem podnebnju.

12 letni klatež. Meseca septembra in oktobra se je klatil komaj 12 letni, v Dobje pristojni A. Bodišek po celjskem okraju in kradel pri različnih posestnikih ure, denar in jestvine. Njegova v Turnčah stanujoča mati in občina Dobje se ne brigajo za mladega potepuha, da brez skrbi vagabundira okrog. Pri sodnijah v Celju in Kozjem se je vložila ovadba.

v Poskušani vlom v deželni hiši. Včeraj ob pol šestih zvečer so prijeli 44 letnega brezposelnega delavca Janeza Stielega, iz Nižje Avstrijskega, v deželni hiši v Gradcu, ravno ko je hotel

vlomiti v 2. nadstropju v neko omaro. Vlomilec si je bil že pripravil obleko za odnesti v vrednosti 140 kron. Vlomilca so seveda takoj izročili policiji.

v Iz Bočne pri Gornjem gradu. Tukajšnja Ciril-Metodova podružnica priredi letos v prostorih stare šole Miklavžev večer. — Vsako nedeljo se pa vrše v novi šoli znanstvena, predavanja, katera prebivalci Bočne in njene okolice mnogoštevilno obiskujejo; predavanja pa obskrbuje domači nadučitelj gospod Josip Bizjak.

v Štajerski deželni šolski svet je imenoval učiteljskega kandidata Božidara Gselmana provizoričnim učiteljem na ljudski šoli v Makolah, provizoričnega učitelja na ljudski šoli v Šoštanju Mihaela Tajnika definitivnim učiteljem istotam; učiteljskega kandidata Jožefa Steinbergerja suplentom na ljudski šoli v Slov. Bistrici.

v Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Fr. Gomilšek od Sv. Petra na Medvedovem selu 3 K 60 v, katere so darovali veseli gostje Antona in Elizabete Smeb, gostiln. na Mestinju ob 25 letnici njune poroke. Hvala!

Iz Hoč. (Nekaj z naše pošte.) Viničar Šantel v Pivoli je imel sina pri vojaki v Gorici. Sin je naznanil očetu, da pride od vojakov domov in da potrebuje zato 8 K. Oče mu jih tudi pošlje in odda denar na pošti v Hočah. Pa glejte spaka! Drugi dan dobi viničar poziv, naj takoj pride k poštarcu, katera ga sprejme s strogim nemškim uradničkim obrazom in zahteva že prejšnji dan vplačanih 8 K še enkrat. Viničar, kateri je znal za silo nemški, ji je dal razumeti, da je dotični znesek že pošteno plačal, in je pokazal receptis. Poštarica pa si mu je upala očitati, da je, ko je receptis prejel, tudi denar nazaj vzel. Vprašamo merodajne kroge, ali je to mogoče na c. kr. pošti, ko že enkrat poštarica denar prešteje in shrani? Končno je zahtevala receptis, pa ga ni dobila. Čez par dni pa je dobil pismo od sina, da je denar sprejel. In taki dogodljaji so se zgodili baje že večkrat. Vprašamo c. kr. pošto ravnateljstvo v Gradcu, ali je sposobna taka ženska za pošno uradnico v Hočah, katera ne ve, kaj je pred pol ure storila? Drugi dan pa hoče izsiliti denar od ubogih ljudi, kakor je že gori omenjeno? Drugič zahtevamo mi tako osebo, katera bi nas razumela. Ako pa bi se osebe na pošti protivilo nas razumeti, naj pa vsaj naredi prakso na kaki gluho nemnici in nam potem govori z znamenji, bode vsaj preprič izostal. Slovenci, kaj pa s poštnim pečatom? Le pogledajte ga, je še pol praznega, tu so vam Nemci pustili prostor še za slavne Hoče. Pa kdo se bo za to brigal, mogoče Gatti?

Društvene vesti.

v Ciril-Metodova podružnica v Petrovčah priredi svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 27. novembra t. l. ob 3. uri pop. v prostorih gospoda Ježovnika (Šantla) v Petrovčah s sledečim sporedom: 1. Pozdrav in poročilo predsedstva. 2. Volitev odbora. 3. Govor g. potovalnega učitelja Ivana Prekoršeka. Po zborovanju petje domačega pevskega zbora. Gosp. nadučitelj Černež iz Griž pa nam bo kazal poučne skioptične slike. K obilni udeležbi vabi vse zveste prijateljice in prijatelje odbor.

v Učit. društvo za ptujski okraj ima v četrtek 1. decembra 1910 v okoliški šoli ob 10. uri predpoldne zborovanje. Spored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. „Koroška ljudsko-šolska reforma in štajersko slov. učiteljstvo“ Poroča tovariš Vauhnik. 4. Slučajnosti.

Šlo je že proti petmi, ko je šla gospa Kondelikova v zadnjo sobo po Pepico.

»Tako torej, dete, menda si že gotova in čenisi, boš to pozneje dovršila, toda sedaj moraš iti v kuhinjo, da mi boš pomagala. Moraš nadevati polže — Katinki ne morem tega zaupati. Ta mi napravi bodisi preveč nadevka ali pa preveč oblike z juho.«

Pepica je nabodla še dve ali tri svečice, stopila tri korake nazaj, gledala je drevesce, tlesnila z dlanmi in je rekla radostno:

»Kako se veselim večera, mamica, ne moreš si misliti! Vidiš, drugičkrat nam je marjalo k temu svetemu večeru še nekoga, ki ni iz rodbine — in danes ga imamo tu, danes bo vesel z nami. To je razložek, mamica, lani in letos...«

»Vem«, je pritrčila gospa Kondelikova, »niti spominjati me ni treba. S kože bi skočila, ko sem videla, kako hodiš po vseh kotih in vedno ožemaš robec.«

Pepica se je zasmejala.

»Saj mi je tudi bilo za obupati, mamica! — Vedno sem se nadejala, da bo morda Vejvara pri nas, da ga povabiš, in ko je nastal sveti večer in sem vedela, da gre Vejvara domu k starišem in da ga ne bom bogve kako dolgo videla in sploh, kako sa vse to konča —«

»In česa pa si se bala?« je vprašala gospa Kondelikova s skrbnim obrazom, kakor bi do sedaj nekaj grozilo. »Kaj pa ti je moglo priti na misel?«

Pepica je postala resna.

(Dalje sledi.)

Druge slov. dežele.

v Lovska razstava v Ljubljani. Otvoritev lovske razstave v veliki dvorani „Mestnega doma“ je v soboto, dne 26. tm. ob 12. opoldne. Od tega dne počenši bode razstava otvorenja vsak dan od 10. ure dopoldne do 8. ure zvečer. Vstopnina znaša ob delavnikih 50 v za osebo. — Da se omogoči tudi najširšim krogom obisk te velezanimive razstave, določila se je za nedeljo in praznik vstopnina na 20 v za osebo. — Ker je v veliki dvorani „Mestnega doma“ na razpolago precej več prostora, kakor ga je bilo na kranjskem oddelku razstave na Dunaju, mogli so se posamezni objekti in skupine divjačine bolj razširiti ter pride vsak predmet in vsaka lovska skupina tukaj še mnogo bolj do veljave, kakor na jubilejski lovski razstavi na Dunaju. Obisk te zelo bogate in res interesantne razstave prav toplo priporočamo ne le lovcem, temveč tudi širšemu občinstvu, ker nudi vsakomur dokaj zanimivega in podučnega.

v Konkurz je napovedal izdelovalec klobas na Viču Rajmund Andretto. Za oskrbnika konkurne mase je določen advokat dr. J. Furlan.

v Novi ljubljanski deželnosodni predsednik Adolf Elsner nastopi svojo službo in prevzame vodstvo sodnega dvora v ponedeljek 5. decembra t. l. Unikum pri tem sodišču bo to, da bo starejši dvorni svetnik (Pajk) mlajšemu — nazivnemu podrejen.

v Na mesto prof. dr. Tomlinška, ki je imenovan za ravnatelja gimnazije v Gorici, bi radi Nemci spravili Nemca na ta način, da bi zamenjali stroko. Pozor, merodajni činitelji!

v Laške skrbi glede tržaške škofijske stolice. „Piccola“ poroča njegov poročevalec z Dunaja, da se poleg dr. Andreja Karlina, ki uživa ugled izobraženega in finega moža, ki pa „ne bi mogel vladikovati nad dijecezo, po veliki večini laško“ (!), imenuje zadnji čas g. dekan na Opčinah, Ivan Slavec.

v Samomor v Trstu. Veliko pozornost je vzbudil v Trstu samomor predsednika tržaškega dirkalnega društva dr. A. pl. Volpija, ki se je včeraj opoldan ustrelil v svojem stanovanju. Motiv samomora je neznan. Ko je od očeta pred nekaj leti podedoval veliko premoženje, je opustil advokaturu. Volpi je bil poročen s hčerjo umrlega tržaškega podesta Bazzonija. Pred nekaj meseci je izvršila samomor Volpijeva hčer, ki je bila poročena s tovarnarjem Holtom.

v Oproščen kapitan. Prejšnji Lloydov kapitan Jožef Colli, ki je kot oskrbnik Lloydovega kapitanskega jubilejskega fonda poneveril črez 30.000 kron in denar zgubil v spekulacijah z egiptovsko bombaževino, je bil od okrožnega sodišča oproščen, ker je predsednik fonda izjavil, da je isti vsled garancij popolnoma pokrit.

Dnevna kronika.

Srbska skupščina rodbini Tolstega. V včerajšnji seji srbske skupščine je predsednik skupščine Andra Nikolič dal izraziti globoko sočutje srbskega naroda nad smrtjo velikega ruskega pesnika Tolstega. Poslanci so se dvignili raz sedežev ter zaklicali: »Vječna pamjat.« Skupščina je na to pooblastila predsednika Nikoliča, da odpošlje rodbini Tolstega sožalno brzojavko srbskega parlamenta.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo. Vlada je včeraj predložila poslanski zbornici zakonsko predlogo, ki vsebuje avstrijsko-srbsko trgovinsko pogodbo z dne 14. julija 1910. Kakor znano, bo po tej pogodbi smela Srbija uvoziti v Avstrijo 15.000 glav goveje živine in 50.000 glav prašičev, seveda vse le v zaklanem stanju.

Tolstega oporoka. Včeraj je bila publicirana Tolstega oporoka. Vse nepremičnine pripadejo rodbini, samo Jasna Poljana je izvzeta. Kaj je glede te Tolstoj odločil, še ni znano. — Druga poročila zopet pravijo, da je Tolstoj vse svoje krog 10 milijonov rubljev vredno premoženje testamentarično določil za dobrodelne namene, rodbini pa omejeni užitek vsega. Kaj je res, se bo v kratkem pojasnilo.

Še Friedjungovi dokumenti. Masaryk, ki ima še ogromen material glede ponarejenih dokumentov na razpolago, je med drugim razkril, da je avstrijsko poslaništvo v Belgradu leto za letom metalo po 300.000 kron skozi okno za — ponarejene dokumente. Avstrijski vojni atašé v Belgradu je naprosil za časa aneksijske krize nekega srbskega častnika, naj mu proda za 12.000 K srbski mobilizacijski načrt. Ta mu je res prinesel načrt, a — napadni, in avstrijski vojni atašé je plačal zanj 12.000 kron. Masaryk še pride o pravem času z večjimi senzacijnimi razkritji. Sedaj pa že berači grof Aehrenthal krog srbskega ministra vnanih zadev dr. Milovanoviča, naj bi izjavil, da Aehrenthal ni vedel, da so bili dokumenti ponarejeni. Tega Milovanovič skoro gotovo ne bo mogel izjaviti, da bi potem vstal proti njemu ves srbski narod.

Okoli poludne sta prišla mlada in Pepica je bila kakor na trnju, samo da bi že Vejvara z očetom odšel.

»Veš, mamica«, je rekla gospej Kondelikovi v kuhinji, »jaz sem pustila onega zajca pri našem hišniku — prinese ga za menoj — ničesar drugega ne bi manjkalo, kot da bi ga Vejvara in oče srečala na stopnjicah...«

»Ne boj se, punca, jo je potolažila gospa Kondelikova, »jaz poznam Paštika, on si ne polomi nog od naglice. Samo da pride do večera.«

Gospoda sta odšla, in dami ste čez nekaj časa tudi kosili, pšenovo juho in takoj za njo kavo — pravi postni obed.

»Vesela sem«, je rekla gospa Kondelikova, »da ni prišla tetica Urbanova. Ona tako rada pomaga — toda pravzaprav dela samo napotje in vselej se jezi, da ne gre vse po njenem. Dosti časa bo, ako pride okoli šestih.«

Pepica je takoj po obedu začela okraševati drevesce, ki je stalo v zadnji sobi, v nekdanji njeni spalnici. Mlada gospa je izvrševala to delo radostno, kakor dekletce, ki pripravlja presenečenje mlajšim bratcem in sesticam. Poteklo ji je celo popoldne, medtem ko je mati v kuhinji pripravljala veliko, slavno praznično večerjo.

V vseh sobah je kurila Katinka že od poludne in iz kuhinje se je širil po vseh prostorih vonj dišav, citronove lupine, popra, kuhanega jesiha za modro ribo — skratka — ves oni duh svetega večera, ki je vsako leto isti, in vselej tako prijeten, obljubljač, in brez katerega ne bi bilo praznikov.

v Odredbe proti draginji. Nemškonačionalna zveza je vložila v včerajšnji seji parlamenta nujni predlog o draginji, v katerem se med drugim predlagajo sledeča sredstva za ublaženje iste: 1. Takojšen neomejen uvoz argentinskega mesa in uvoz živine iz Francije, Italije in Nizozemskega. 2. Zvišanje mesnega kontingenta za uvoz iz balkanskih držav, ker bi se dalo odprte mej težko doseči. 3. Ureditve prodaje živine, posebno na večjih sejnih. 4. Ugodnosti za transport in užitniški davek, ako iste pridejo v dobro konzumentom. 5. Urejena povzdiga živinoreje in skrb, da se domača živina porabi v tuzemstvu. Izvoz pitane živine se mora s uvozom iste zjednačiti. 6. Doseči cenejšo krmo s tem, da se prepove izvoz iste in od časa do časa doseže odprava colnine za uvoz krme. 7. Zakonsko ureditev pašniških pravic. 8. Varstvene uredbe proti razprodaji kmečkih posestev in nakupovanju istih za lovišča. 9. Zakonsko zaščito proti izsesavanju ljudstva in pretiravanju cen od strani prekupcev in kartelov. 10. Temeljito spremembo vse naše colninske in trgovske politike.

v Klerikalizem na srednjih šolah. Že sedaj čujemo od vseh strani mnogoštevilne pritožbe proti ruvanju takozvanih profesorjev veronauka na srednjih šolah in politični agitaciji, katero ti elementi zanašajo s pomočjo veronauka že med nezrelo šolsko mladino. Vidi se pa, da hočejo gotovi visoki krogi to agitacijo še pomnožiti in poglobiti. Po nalogu in nasvetu dunajskega pomožnega škofa dr. Nagla cirkulira sedaj po avstrijskih srednjih šolah nek cirkular, v katerem je polno vprašanih, kako se poučuje dijake veronauka — in kar je očitno glavno — kako občujejo kateheti z njimi izven šolskega poduka, kako se učenci obnašajo doma in na počitnicah, kako žive, kaj čitajo, kake so razmere na zavodu itd. Klerikalci so se vrgli sistematično na lov naše šolske mladine. To je za nas svarilno znamenje, da se upremo še oprave časa!

Po svetu.

a Oče dr. Crippena umrl. V Los Angeles v Ameriki je umrl oče dr. Crippena, na smrt obsojenega morilca žene, ker ga sin, odkar je bil zaprt, ni mogel več podpirati, in je od tistega časa živel v veliki bedi.

a Tožbe za očetovstvo na Francoskem. Iz Pariza se poroča, da je francoski senat sprejel zakonski načrt, ki dopušča tožbe radi očetovstva. Francoski državljanski zakonik dosedaj ni poznal tožbe proti nezakonskemu očetu na plačilo alimentov za nezakonskega otroka. Code Napoleon ima samo lakonsko določbo: poizvedovanje po očetovstvu je prepovedano. Postavodaja v Avstriji in Nemčiji je proti temu štaturala tožbo na določitev očetovstva nezakoškega otroka in dolžnost nezakonskega očeta plačevati prehranitvene stroške; tendenca te postavodaje obstoji v tem, razširiti dolžnost nezakonskega očeta proti materi in otroku, istotako pravice nezakonskega otroka. Na Francoskem se je, ne malo pod vplivom relativnega pojemanja prebivalstva pojavila močna struja proti razveljavi nesocialne določbe Code Napoleona. To gibanje je sedaj prodrlo, ko se je v senatu sprejela postava o tožbi na očetovstvo.

a Katoliški menihi v židovski sinagogi. Pretečenega leta je umrl na Dunaju bogati žid Taussig, ki je bil še za časa življenja znan kot dobrotnik. V svoji oporoki je med drugimi legati zapustil tudi dunajski bolnišnici usmiljenih bratov 300.000 K ali pod posebnim pogojem, da se obvežejo trije redovniki vsako leto tistega petka, ki je najbližji dnevu njegove smrti, iti v judovsko sinagogo in tamkaj moliti za mir njegove duše. Usmiljeni bratje so seveda bili v zadregi, kaj storiti in so se obrnili na svojega generala v Rimu za svet. Pred kratkim je došel iz Rima odgovor, v katerem odločuje general, da imajo zapisan legat sprejeti. Ker je denar določen za bolnišnico, v kateri se zdravijo bolniki vseh konfesij, se mora z ozirom na plemeniti namen uvaževati pogoj oporoke in trije bratje morajo v sinagogo. Pretečeni teden so videli Dunajčani to to čudo, da so trije katoliški duhovniki šli v židovsko sinagogo in tamkaj molili za dušo pokojnega Taussiga!

a Peta letošnja zvezda repatica. Poročali smo že o novi repatici, katero je 8. t. m. odkril s fotografskim aparatom astronom Cierulli v Teranu. Repatica nosi ime 1910. I. Štiri dni potem so videli ta komet tudi naše zvezdarne, a astronom Ebell v Kielu je izračunal pot tega kometa. Po računih astronoma Ebella je bila ta repatica v perihelu sredi septembra, a tedaj je bila od solca oddaljena približno kakor Mars, t. j. okoli 200 milijonov km. Komet se vsaki dan oddaljuje od solca, ter je sedaj približno 300 milijonov km daleč, a od zemlje okoli 150 milijonov km. Vsake sekunde se komet oddaljuje od solca za 10 km, a od zemlje za 12 km. Ker je bilo včeraj lepo vreme, se je komet večkrat videl iz naših zvezdarn. S prostim očesom se v obče ne vidi.

a Profesor Haeckel, znani nemški naravoslovní učenjak v Jeni, je naznanil svoj izstop iz protestantske cerkve.

v Proti iglam za klobuke je izdal predsednik policije v Berlinu odredbo, v kateri svari dame v interesu javne varnosti nositi velike čez rob klobuka štrleče igle; predsednik povdarja, da se javnost vedno pritožuje čez te nevarne igle, in upa, da bo to svarilo zadostovalo, da ne bo prisiljen oprijeti se strožjih policijskih uredb. — Vsaj takega svarila bi pač trebalo tudi pri nas!

Snežni zameti na Tirolskem. Iz severne in zapadne Tirolske dohajajo neprestano poročila o velikanskih snežnih zametih in hudem mrazu. V Fleickensteinu so našli zmrznjenega nekega delavca.

v Skrivnostni potop ruske cesarske jahte. V Petrogradu se je nenadoma potopila 24. tm. cesarska jahta „Marewo“, ki je bila zraven admiralkega poslopja zasidrana. Iz vode izvlekli so jo še-le čez par ur; dragocena oprava na jahti je vsa vničena.

v Veliki snežni viharji na Norveškem divjajo že tri dni in zahtevajo mnogo žrtev. V Vardo leži sneg poldrugi meter visoko. Dosedaj pogrešajo v norveških pristaniščih 28 ladij in od moštva 165 oseb.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

REVOLTA V RIO DE JANEIRU.

Rio de Janeiro, 25. nov. Revolta moštva na nekaterih bojnih ladijah je izbruhnila v trenutku, ko se je vrnil poveljnik bojne ladje „Minas Geraes“ z dneja na v Rio de Janeiro se mudeči francoski šolski ladiji na krov. Uporni pomorščaki so ga ubili z dvema častnikoma in nekaterimi vojaki vred; nekaj tovarišev so pa težko ranili. Istočasno se je pričela revolta na bojnih ladijah „Sao Paulo“ in „Bahia“. Mornarji so izkrcali vse častnike na suho in jeden je prevzel poveljstvo. Poslali so na to brzojavko predsedniku republike Fcnseccu in izjavili, ako se jim ne izpolnijo njihove zahteve po zboljšanju službenih razmer, da bodo začeli bombardirati mesto. Ker vlada ni odgovorila, so pričeli na večer 22. nov. streljati in so streljali celo noč na mesto. Zjutraj so uporne vojne ladje zapustile luko in streljale z morja na trdnjave. Te niso vračale ognja. Na to so se uporniki zopet vrnili v luko in obstreljevali zlasti pomorski arzenal. V mestu je jeden strel ubil jedno ženko in 2 otroka. 23. pop. se je pogajal poslanec Garbalho z uporniki; ti so izjavili, da se udajo le pod pogojem popolne amnestije. Državni zbor in senat sta z vlado solidarna. Angleška vlada je poslala svojo eskadro iz Montevidea v Rio de Janeiro.

Rio de Janeiro, 25. nov. V poslanski zbornici in senatu se je pojavil hud odpor proti amnestiji upornih pomorščakov. „Minas Geraes“ je streljala na neko bojno ladjo, ki je ostala zvesta.

Pariz, 25. nov. Neka brzojavka iz Rio de Janeiro pravi, da je predsednik republike Hermes de la Fonseca že podpisal amnestijo. V državnem zboru se opozicija proti amnestiji nadaljuje. Pravi se, da se uporne vojne ladje pripravljajo na nov bombardma.

VELIK SNEG NA GALIŠKEM.

Lvov, 25. nov. Vsled neprestanega sneženja je promet na nekaterih galiških železnica popolnoma ustavljen. Po lvovskih ulicah so nakopičene cele gore snega. Cestna železnica še komaj vzdržuje promet.

BOJKOT GRKOV NA TURŠKEM.

Carigrad, 25. nov. Grško poslaništvo je moralo znova posredovati zaradi bojkota grških trgovcev in blaga, ki traja neovirano dalje in pa zaradi nekaterih izgonov.

Iz sodne dvorane.

v Iz zabave je zabodel z nožem 20 letni zidarski pomočnik Janez Gaberšek posestnika Jurija Dimeca, ko se je ta vračal 9 okt. t. l. od svojega dela domov v Šmartno v Rožni dolini. Pred neko gostilno v Ostrožnem so ga napadli kmečki fantje, ga vrgli na tla in Gaberšek mu je zadal z nožem težko rano v hrbet. Pred sodnijo je izjavil, da je to storil zgolj iz zabave. Dobil je zato „zabavo“ 8 mesecev ostrega zavora, poostrenega z mesečnim postom.

v Naboru se je odtegnil 23 letni posestniški sin Franc Hribnik; leta 1907 bi moral k naboru, a jo je prej pobrisal v Ameriko. Avgusta letos se je zopet vrnil v domovino ter se je moral pred tukajšnjo okrožno sodnijo zagovarjati radi bega. Obsojen je bil na 10 dni zavora in 40 kronglobe.

Tržne cene.

Dunaj, 24. nov. Borza zakmetijske pridelke. Z ozirom na višje ameriške notacije se je otvorila današnja borza s trdno tendenco, vendar pa se je posrečilo doseči višje cene le na boljše pšenične vrste.

Budimpešta, 24. nov. Mast. Svinjska mast 168, namizna slanina 142.

Praga, 24. nov. Sladkor. Sarovi sladkor K 20'70, nova kampanja K 21'70. Tendence: mirna, vreme mrzlo.

Budimpešta, 24. nov. Žitna borza. Pšenica za april K 11'27, rž za april K 7'95, oves za april K 8'30, koroza za maj K 5'65. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendence mirna, promet 15 tisoč met. stot., pšenica v efektivu nespremenjena, termini spočetka trdni, kasneje nekoliko slabši. Ostalo mirno. Vreme mrzlo in snežno.

Trst, 24. nov. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 27 1/2 do K 29 — za dobavo K 27 3/4 do K 28 3/4. Tendence stalna.

Budimpešta, 24. nov. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 142—146, mlade težke 149—152, mlade srednje 154—157, mlade lahke — v kg. Zaloga 21.624 komadov.

Listnica uredništva.

Ljutomer: O zabavnem večeru nisem sprejel ničesar. Ako bode dohajanje „Nar. Da.“ še nadalje neredno, nam sporočite, da storimo energične korake. Pozdrav!

Dražbeni oklic.

Dne 3. decembra 1910, ob 9. uri dopoldne se vrši v pisarni podpisanega upravitelja imovine splošna prodaja konkurzne mase Franca Žokalja v vrednosti 2048 K 41 v. Istotam je na razpolago popisni zapisnik in dražbeni pogoji. — Vsa vprašanja je nasloviti na:

dr. H. Janesch, odvetnik

v Brežicah.

637 1

Pozor trgovci!

Najcenejši
reklamni koledarji

s torbico ali brez, z ogledalom
s tiskom in blokom, kakor tudi

božične in novoletne
razglednice

več vrst svilnati papir, cvetje,
perje in žica za cvetlice, okraski
za božično drevo, jaslice itd., po
najnižjih en gros cenah se dobi v

Zvezni trgovini v Celju.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig,
na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju
Graška cesta št. 7.

Lasna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov
po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-77